

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIETATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número.....	0'05 cèn.ª pta.
A domicili. Es trimestre.....	0'65 »
Un any.....	2'60 »
Per dotzenes.....	0'45 »
Num.ª atrassats des 2.ª tom...	0'06 »
Id. id. des 1.ª tom...	0'07 »

SONARÀ CADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA
SI TÈ VENT À SA FLAUTA.

ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 11.

Fóra Palma. Dins Mallorca.	3 mesos....	0'85
	1 any.....	3'25
Dins España.....	3 mesos....	1'00
	1 any.....	3'50
A Ultramar y s' Estrangè.....	3 mesos....	1'50
	1 any.....	5'00

ES BANDETJATS.

Moltes vegades hauréu sentit parlar d'aquells *bandetjats* d'un temps primé que per alla ahont se deixavan caure feyan més naufratix y destròssa qu'una calabruxada ó pedra. No heu prengueu à cuento ni rondaya, perqu'es ben vè. *Bandetjats* ó *bandolés*, segons nòltros hem pogut collegí, vòl dí, homos *gitats* ó *tirats* à fé còses mal fètes, ó de la *banda*, ó quantre lo *manat* per mèdis de *bando*, *pregó* y *ordre*: y replegats formavan còlla y cuadrilla, per viure y engaudi, prenguent lo d'altri, quantre sa voluntat d'es séu dueño; ó sia ro-bant.

La major part d'aquesta gent agosarada, ja n'havía feta qualcuna de gròssa, y anava foguissera, per tema qu'els atgotzins, escrivans, y demés gent de ploma y unglá, no los pegassen fúa de falcó; y havè de doná espectacle *gratis* fent es primé papé demunt un cadafal.

Aquesta gent tenia un capitá qu'els dirigia y comandava, sens cap lley fundamental, ó sia constitució escrita, ni volada en Corts, sense drets de representació, més que sa part més gròssa per ell; ni cap còdich, ni revòltes de tramitació en cap assumto, sinó que tot anava dret à n'es bulto, fins à fé botí es servéll d'una trabucada à qualsevòl qu'es desmendava: y amb aquests pochos *recipes* la còsa anava de lo més corrent.

Quant aquests homos anávan p'el mon... es dí, per despoblats y carreteres atirañades, s'emprendre llavó una eixida per fóra Mallorca, principalment per tota sa part baixa d'Euròpa, còm es España, Italia, Grecia, y per avall, que pareix que la terra heu dú de sí, era còsa de pensarhi molt... se deixavan tots ets assumtos arreglats, testament fèt, y ròba neta... bugada de consciència... perque, lo qu'es fá avuy en deü ó vint hores, era còsa llavó de vint ó trenta dies, y més. La gent s'empaquetava dins un cotxo gran, tífa per unes quantes mules, y dos ó tres homos à cavall

armats d'escopetes y pistòles, que molts de pichs feyan fatxada... y d'aquest mòdo, aquí caig, aquí m'axeçh, rodavan còm milló porian; dant per bòn viatge, si els *bandetjats* s'havian satisfèt amb pòca còsa, y si de ses trabucades de cotxo no més n'eran sortits amb trenchs y breveròls.

Còm els que per l'estil viatjavan solian essè gent rica, la major part, els *bandetjats* sempre topavan *ñapes*, y n'hi havia à forfollons: y hònes *xeripes*.

Llavó s'esdevengué que comensaren à compòndre ses carreteres, y se posaren ses *diligències*, que fonch una gran millora, perqu'amb quatre dies cabals de corre nit y día, partint de Barcelona, la gent se tirava dins Madrit; y s'estava més à salvo d'els *bandetjats*. Més avant s'inventá es posá *tios-grafos*, còm deya la gent, y els *bandolés* ja anavan un pòch alèrta, y oreya de llebra.

De còp y respòsta vengué s'institució de sa *Guardia civil*; y aquells galons blanchs va essè per aquella mala gentussa, lo mateix que tirá un cossiòl de cals y graneres à una pesquera.

Y per si no bastava, en vengueren dues ó tres més, una dins s'altre. Ets adelantos y perfeccionaments de s'idèa d'En Daguerre, sa fotografia, que poria doná sa mapa d'alguns d'ells, per ferlòs coneixe: sa prontitut *telegráfica*, qu'els agafava còm una xèrxa de fil de ferro: y sobre tot s'aplicació d'es *vapó*... sa lles-tesa d'es camins de ferro.

¡Ja no hey va havè remey, ni rès que fé! Hagneren d'aplagá ses eynes, y cercarsè la vida d'altre manera.

D'aquella mala gent quedá llevó: y se provava... y encara se pròva, de ferné qualcuna: sobre tot lo que solia sortirlos mitx passante, era, lo que se diu *secuestros* y *rateries*, y devegades còps dats à punt. D'altra part, còm mos som *il-lustrats* molt, s'han inventat una porció de nòms, cercats perque no paresca tant lleitx, per exemple, *Desfalcos*, *Irregularitats*, *Filtracions*, *Incautacions*... y fins y tot hey va havè un diari, herbista y faceto, molt ben escrit qu'es deya *El Padre Cobos*, que per doná sa noticia d'un ròbo, digué que, d'una Tesorería

eran fuyts 30.000 duros, y s'en dugueren es caixé qu'els gordava. Y axó s'ha repetit moltes vegades.

Aquells *bandetjats* y *bandolés* de carretera, se pòt dí qu'acabaren: retirantsè à altre industria, que fa pareixe còm si s'haguessen quedat, y sòls mudassen d'engiñy.

No se pòt dí qu'ara sia lo mateix, ni es mateixos homos; però, à n'es veure tal vegada se podria dí que feren lo que casi no pòt entrá dins cap de criatura: ó ells mateixos, ó altra casta d'homos, degueren fé aquesta composició de llòch, ó de *apreto*, còm deya aquell: «Suposat que no porèm per cap d'estil fé lo qu'es feya per sorprendre la gent, fassèm *bandes* y *quadrilles*, es di, *Societats*, afirmamós dius ses ciutats més grans; fassenmós legalisá, y fassèm que la gent mos duga es doblés à ca-nòstra...»

Comensaren per fé societats donantlòs un bòn nòm acreditat còm es de *Superos*, y *Garantias à prima fija*, y de *Supervivencia* y *Redenciones*, y *¡la mar...!* posaren es parañs, y comensaren à criá butzetes à mica à mica. A ses Junes tot era gent gròssa, Comptes, Marquesos, Grandes d'España, Senadors, Diputats, Banqués, Comerciants de primera, Propietaris, Missès de fama, Notaris llests, Governadòs, Cessants, Jefes d'Administració, Gerentes acreditats, Representants desxondits... fondos de millons, per llarch!! ¡una còsa que dava gust!! Enllapoliren la gent, y hey caygué còm mosques à una bresca.

¡Deu mos guart, ni de pensá, que tota aquella gent, fos llevó d'es *bandetjats*, ni qu'heu volguessen essè! Molts d'ells foren ventayes per amagá es qui manetjavan la còsa. Desfressos d'ets altres; y axò no es lo mateix que volé prová que no n'hi hagués un poquet... perque des comensament de bona fé, fins à Dona Baldomera, se vá recorre un'escala llarga: no es deixá rès per vert.

Aquesta idèa dolenta, fá còm aquelles mosques pesades qu'es pòsan demunt es nàs, y per molt que les arruxan tornan y tornan à posarsè à n'es mateix llòch: axí sempre que succeheix una còsa d'aquestes qu'es negòci vaja à la

tortella, ó fassa *fèndi*, y qualcú s'axeck amb so sant y s'almoyna... y heu veym cada día, idèa d'aquella gent engiñosa que sense volè mos dú à sa d'es *bandetjats*; torna fè còm sa mosca y no la mos porèm desllepissa. Però ben mirat entre uns y altres hey ha molta diferència: aquells *bandolés* valents y agosarats, còm hem dit, prenían quantre sa voluntat des séu dueño, y s'esposavan à deixarhi sa pell allà mateix, ó engronsarsé dalt la forca. Els qui 'vuy en día fan es negòci d'altre mòdo, engatussan à les bones, couvidan, amoxan, bromeljan y tiran s'am, y quant heu tenen, tot en forma, y legal, sens faltarihi cap requisit, quant vé es cruxit gròs, la gent no té mes remey que prenderhó amb paciència, estreñersèn es cap, y quedá convensut de qu'una partida de causes se complicaren perque no pogués acabá de lo milló, lo que s'havía comensat de lo més bé. Y per tot consòl esclama: ¡Jò no m'hi hagués posat!...

Es vé, que de tant en quant en pòsan qualcun à sa presó, perque seria massa lleitx'que tots en sortissen heu lliurats: però sempre sòlen agafa es que tenían ses cames més curles; es *caps padres*, es qui pòren corre molt sempre en surten surant... ¡mirau quina còsa més estraña! quant més gròsses y fexugues son ses taleques d'unses, més suran.

Un comerciant...: d'axò de giros de doblés, qu'es diu 'vuy un *banquè*, homo ja vèy, y vèy en l'art, y que n'havía vistes moltes y gròsses, mos deya un día amb tota serietat:

—Atlòts: ¿que vos pensau jò que faria, si ara hagués de comensá, y me trobás amb sa sòrt d'havè trèts es cinchcents mil duros de sa loteria de Nadal? Ydò, no faria rès de lo que vòltros pensau y deys. No faria més que canviarlos amb bones monedes d'òr, los enteraria à munts, devesits, y treuria aquest conta: tants d'añs puch viure, me tòca à tant cada any, y cada any treuria sa part, y fóra mals-de-caps: ni ajudá à ningú, ni que demunt mí n'en galdissen: y qui l'ha feta que l'engrons.

Sempre que succeyeix una d'aquestes còses que veym seguit, seguit... mos péga aquella mala idèa d'es *bandetjats*, còm sa mosca pesada sense poderla fè fogí, y pensám també en lo que mos deya aquell comerciant, que la sabia llarga.

¿Perqu'heu diria aquell homonet vèy, entès en la matèria, y que tant hey sabia ses tresques per dins aquest ram enbolicat?

TÒNI TRÒ.

DÈCIMES

TITULADES

UNS QUANTS MOTS DE VERITAT

SOBRE LO APARENT Y ENGAÑÓS QU'ES EL MON

*Tanta farsa aquest mon es
Còm una gran pantomina
Tal es pues sa séua ruina
Qu'assembla tot un plat fès:
Es clà lo qu'es pensa espès,
Fluixa y podrit lo més fòrt,
Apareix dret lo qu'es tòrt,
Sa veritat tan pòch grata,
Que prenim fèrro per plata
Y per cida lo qu'es mèrt.*

F. PELEGRÍ.

PLEGARIA.

Señor Deu Omnipotent,
Vos invòch amb gran fervor
Perque il·lumineu, Señor,
Mon petit enteniment;
Per podè dí clarament
A n'es méus amats lectós
Lo qu'es el mon d'engañós,
Y axís ja comensaré
Perque jò crech que seré
Ajudat joh, Deu! per Vos.

I.

Tot heu retrata girat
Miray que *còncavo* es;
Ydò, axò, lector entès,
Es aquest mon desgraciat;
Mòstra lo qu'es veritat
Còm à farsa solament,
Y à n'aquest sigle present
Més que may es engañós,
Puix per lleitx prenim lo hermós
Y lo que no lluhu per lluent.

II.

Prenim per vida la mòrt,
Per lo dret lo capgirat,
Per la virtut el peccat,
Desespero per conhòrt,
Y pèrdua per lo qu'es sòrt,
Y per amistat, reuicòr;
Y avorriment per amor,
Y per pau sangrenta guerra,
Y per *Paradis* la tèrra,
Y per gòitx y plè, el dolor.

III.

Diu el mon continuament
Qu'ell es sa *Felicitat*,
Y diguent axò ha enganat
A moltíssima de gent;
Puix qu'es farsa solament,
Es fantàstica visió,
Es una vana ilusió,
Es una bòyra, fum, vent,
Fòch que liuhu petit moment
No més adins la foscó.

IV.

Sa *Felicitat* qu'el mon
Diu qu'amb ell compresa está
Son plers que fa desitjá
Y que fabulosos son.
Son plers (aquest nòm los don
Per poderne bé esplicá)
Còm sa llum qu'es sòl pintá
Dins sa glòria d'un *Batlèm*,
Son còm sa llum de Sant Tèm
Que may se pòt agafá.

V.

El mon un gran ayench es
Cubèrt de bella verdura:
S'exterior es hermosura,
S'interior es fanch espès;
Y s'homo que no'n sap rès
Per demunt ell segú passa,
Més à sa terecera passa
Cau, y al fons s'en va à la una
Y mòr asfiesiat tolduna
Dins eixa profunda bassa.

VI.

Es aquest mon engañós
Còm gran ciutat de diamants
Amb ses cases de brillants
Engastats dins òr hermos.
Allà es senten suaus olós;
Y còm se pòt figurá
No deixa d'enlluerná
Tanta pompa y vanidat
Y resulta falsedat
Tot lo que dins ella hey ha.

VII.

Tot lo del mon es mentida,
Tot apariència, rès més:
Es un jardí de rosés
Qu'el *Maitx* li ha donat la vida.
Sa ma de s'homo atrevida
A culí una ròsa va....
Els séus dits hey pòsa ja....
¡La ròsa s'es desfollada!
Y queda amb sa má punxada
D'espines qu'al trouch hey ha.

VIII.

Pòt sè no t'han agradat
Aquests versos qu'has lleitgít,
Amb eloquència no he escrit,
Sinó sòls dí he cercat
Uns quants mots de veritat
Sobre aquest mon, puesto qu'es:
Estel que descompareix,
Fum que sòls dura un moment,
Fòch fátuo, llamp, bòyra, vent,
Sòmit, roada, néu. No ¡RES!

UN ATREVIT.

MES MÚSICA.

¡Mirau lo que son ses còses! Un, que no es músich... d'axò que diuen de la Capella, fonch es qui més s'enfadá per allò que diguerem sobre es mal mòdo y grolleria còm se fan ses fèstes d'Iglesia, s'entén, referent à sa part musical renouera; perque en lo demés no sòls no hey ha rès que dí, sinó que se fan amb tanta magnificència, còm à qualsevèl part del mon, y molt milló que per moltes altres parts; y dona pena, que lo que heu sòl esfondrà es quant hey pren part sa música... que sòl essè es noranta nòu per cént. Ydò aquest homo, que té de músich totes ses bones condicions, l'enfilá per sa punta, diguent, que parlant de ses fèstes des Mes de *Maitx* en general los agafava à tots, y no per totes parts s'havía fètt lo mateix de malament.

No convé tení tant sa coua d'estopa, no fos còsa que li dignessen que si volia essé confrare podria pendre candela: suposat però que sa susceptibilitat tregué ses ungles, creguent veure raitx alla ahont no voliam qu'hey arribassen esquits, el complaurèm, encara que tal còsa no mos haja demanat, diguentli, qu'aquell parlà amb absolut no podria may fé referència à aquelles cèrtes y cèrtes parts ahont se fé un pòch més rebedó, y molt manco à ses poquetes ahont se va fé tot lo bé que cabia dins ses condicions de semblants festivitats. Es *dislingos* se fan sempre per ses formes, ó essència de ses còses: quant se tira al blanch, qui no fa dret, fa tòrt.... (son paraules de Pedro Grullo.) Ja sabèm que lo qu'es diuen funcions des Mes de Maitx, permetan una cèrta extralimitació relativa à sa severitat y unció religiosa qu'ets altres actes sagrats requereixen: à tals funcions, de sí alegres p'es séu objècte, hey cab molt bé fins y tot música de piano, si hé s'en fa un pòch d'abús, perque à l'Esglesia rès hey va tan bé còm l'òrga, però *pase* el Mes de Maitx, y fins y tot còros de nins, y nines, de Col·lègi; y fadrines garrudes. d'aquelles que no han pogut fé barrina per altre cayre, encara que si los tocasen es pontet no perdrian cala; y fins y tot per dirhó d'un pich, señores *Mamays*, directores, y dirigidores de la vida de casa d'altri.... ¡Ja heu sabèm! Y sàpia que no era d'axò precisa, absoluta y esclussivament de lo que se tractava en general.

Tornemhí, sense sortí de sa parada de ses sèbes. Aquell mateix vespre que tenguerem sa mitja amistosa aferrada, pòchs instants després entrarem à una Esglesia dia de sa séua festivitat parroquial del *Corpus*, el Santíssim de manifest, comensàren es punts de meditació. y sa música de Capella fluxa de còrda y revenguda de trompeteria, à fé de ses séues, y truchs y baldufes: ¿que vos pensau qu'aprofità per un grave? No heu endevinariu si no diguesseu música de s'òpera *la Norma*, nòta per nòta. Bé fèrem per fé es nòstro *rezo* amb devoció, però no hey va havè remey; estavam, sí, dins l'Esglesia, ajonoyats y resant, però el dimòni aficat dins sa música y fent sa mitja mirant de coua d'uy, mos tentava, y duya sa nòstra imaginació, vulgues no vulgues, cap a s'òpera que tocavan, recordant ses tipples, contralts, tenors y baixos que la cantaren. Unes señores que sortían devant, devant, deyan: «¡Fieta; y de quina manera m'han distrèta aquests músichs, no m'han dexat resá amb devoció, m'han recòrdat na *fulana* y na *mengana*.» «No m'en parles, lo mateix m'ha succehit à mí.» «Jò no sé còm heu permeten.»

Estiguerem per dirlos... Señores; es fácil de sèbre còm se permèt tal còsa, perqu'es qui deurian posarhí remey van

a la bòna de Deu, ni heu entènen, ni se prenen es trabay de cuydarsèn, ni tan sols demanan còm *vd hermano*, per ventura heu tròban heu bò, pr'pi, y del cas: no s'estrànen de semblant coseta, quant sentirem a sa funció dei Sant Entèrro aplicarhí es cant Luterà de s'òpera *Hugonotes*. ¡Vaja! per ells es lo mateix Mes de Maitx que Juny ó Dezembro, Corpus ó Setmana Santa...

Aquesta gent heu ha près amb tal confiança axò de fé abusos, inconveniències y profanacions, que d'unes han passat a ses altres, y fa ben pòchs dies, a una cèrta Esglesia, durant es sermó, estavan a s'escala del cò xarrant y... fumant; vòl dí, dins es mateix temple, y era fèsta gròssa, el Santíssim estava de manifest. Un señó Sacerdot los esbranca, los fé apaga es cigarro y calla, y los arruxa a fumà y à xarra defòra. Veurèm qu'esperaran per posarhí sa compostura que se fa precis.

Per acaba, axò mos fà vení à sa memòria un fèt històrich, y vè segons diuen, qu'hey vendrà còm l'anell al dit.

Es Senat d'Atenas tenia una partida de presos per causes molt graves totes, complicades, y de diferents motius, y no sabia quina pena aplicarlos. Consultaren a lo que se diu tot un *Pare Mèstre*, Licurgo, si no estam errats. Aquell homo entès, mira, examinà, pensa molt bé el cas de cada un, y es séu parè fonch, per tots aquells criminals, pena capital. «¡Còm! digueren aquells respectabilissims señós Senadós, jaxò no es possible perque els crims qu'han fèt no son iguals.» «Cèrt, respougné Licurgo, ja m'en he fèt carrech, y heu he pensat molt bé; però jò tròb qu'es qui mereix manco castich per lo qu'ha fèt ha d'essé pena de mòrt: y còm p'els qui en mereixen més no n'hi ha d'altre més fòrta, los pòs iguals.» ¡Ell no n'tayà més aquell homo sabut, y aquells señós Senadós no li pogueren torná sa pilòta. Nòltros heu hauriam arreglat matant un pich no més à uns, y a n'ets altres tres ó quatre vegades, segons lo grave de ses faltes ó crims comèsos.

TÒNI TRÒ.

XEREMIADES.

Mos va sèbre greu es no podè asistí à sa funció que va doná es *Conservatòri Balear* es divèndres passat, y s'havè de deixa perdre s'atenta invitació que perque hey asistissem mos va passa es séu digne President Don Pascual Ribot, à n'el qual agrahim tan distingit obsèqui.

**

Sa fèsta de Sant Antòni que féyan dins es carrés de devòra sa Pòrta d'es mateix nom, els veynats de per allà va sofrí un contratemps que no era d'esperá.

Una orquesta de tròns y llamps y una arruxada d'aygo y pedra va fé retirá de prendre la fresca a totes ses polles y polls que sèyan defòra.

Més per axò no se donaren per vensuts perque féren sa fèsta à sa vellada des dilluns, y los va aná de lo milló.

**

Es qui enguañy havían pensat fé còm ets añs anteriós, y aná à missa à Sant Marsal, sa diada de sa fèsta, amb un des *trens* extraordinaris que solían sortí es dematí desde les quatre à les sèt, s'en duran xasco perque s'empresa no ha considerat convenient à n'es séus interessos es posá cap *tren* extraordinari es dematí.

En no essé que s'axequen à les dues y mitja, s'en vajan amb so *tren* de les tres y un quart per arribá à Sant Marsal devés les cinch, y si no té temps d'havè ohit missa à les sis per podè agafá es *tren* que baixa devés aquesta hora, haurá d'esperá s'altre *tren* qu'arriba à les deu y mitja.

De les tres à les deu y mitja son sèt hores y mitja. Si fa es viatge à pèu pòt aná y vení y ohí missa allà amb quatre hores.

Tots es *trens* extraordinaris los han gordats p'es decapvespre que n'hi haurá quatre d'ascendents y sèt de descendents.

Segurament que sa funció d'es decapvespre deu essé més lluhida que ses misses del gloriós Sant.

**

S' Ajuntament de Ciutat ara dona impuls a s'empedregat de cèrts carrés. Axi mos agrada, però voldriam qu'à tots es nòus empedregats se los señalás una faxa d'acera destinada à n'es qui van à pèu, lo mateix qu'à n'aquells carrés que se fan de pedra picada; y qu'es caruatges no poguessen may invadí aquesta faxa qu'hauria d'essé més ampla ó més estreta en proporció de s'amplaria d'es carrés.

**

Ses òbres de s'iglesia de s'Hostalet tornan passá endevant à pesá de lo curts que son els mèdis y fondos de que pòden dispondre aquells pòbres veynats.

Bò seria que ses persones que ténen, los felicitàssen almòynes vista sa necessitat que té aquell caserío de tení un oratòri.

**

A Felanitx, segons noticies, prest sortirà à llum un periòdich setmanari.

Hala, envant, ydò, que nòltros ja frissam de lletgí es primé número.

**

Enguañy que ses viñes havían trèt molts de reims ténen sa quantre de havershí girat molt d'animaló y per con-

sequència molta oruga y axò serà un gran perjudici pe sa cohita.

*
**

Encara que ja ha entrat s'estiu tenim es temps tan fresch que tothom heu tròba raro. Més no heu es tant com volen suposà. Sempre hem sentit à dí que no donavan permís per nadá fins després de Sant Cristòfol y encara han de passa més de quinze dies. També hem sentit contá qu'alla devés l'añy vint d'aquest sigle, va fé néu es día de Sant Juan y hagueren d'encendre ses xemeneyes de fret que feya. Sant Juan no serà fins demá. Per lo mateix no hey ha qu'estrañá rès des temps, majorment quant enguañy s'estació s'es presentada sempre un pòch enrera, à contá d'abans de Nadal passat.

COVERBOS.

Un pagès que no havia estat may à Ciutat y tenguent moltes ganes de vení à veure la vila gran, preguntá à un amich séu à veure que tal era.

—¡Ah, fivet! (li respongué aquest.) Ahí hey vaitx essè y es una *galicia* passetjarsè per aquell Born. Hey havia tot es gás encès y sa música que sonava, y en tant en tant passava qualque señoleta p'es méu costat que deixava aná una oloreta de pomada. Te dich qu'es una *galicia*, Bernat.

Quant vaitx está cansat de passetjarmè, m'en vaitx ana à *La Balear*, perque ja comensava à sentirme ratolins per dins sa pauca. Me tragueren una racció de *pistech* y una de peix à la *bayoneta*; y darrera vaitx menja quatre bassons de mella, y cap à dormí més trempat qu'un òrga.

En Bernat s'en aná à ca-séua amb s'idea fórt y no t'mògues d'aná à veure la vila gran, y l'endemà dematí prengué ets atapins, diguent à sa séua dona:

—Jo m'en vaitx à Ciutat. Cuyda bé ets infants. Es vespre seré aquí. Adiós.

Quant En Bernat devallá des *tren*, lo primé qu'observá varen essè es carruatges qu'estavan aturats devant s'estació. Ell los mirá y en va veure un que duya un lleterero que deya *La Balear*.

—Axo es lo que jo tench mesté, (va dí éll.)

Y pensant entrá à la fonda, posá peu à n'es pujadó y ja va essè dedins. De seguida qu'es cotxé el vé, tancá sa portatera per durlossèn à la fonda.

Aquell homo estava tot assustat que no sabia que li passava; guaytá per sa portatera, vé un compaño des séu pòble, y amb grans espants cridá:

—Tomeu, Tomeu, corre, avina, fé vía que m'en duan.

Però es cotxo corria més qu'éll.

A la fi arribaren à la fonda, es cotxé

li obrí, En Bernat devalla, y cametes amigues, prengué es carré de Sant Miquèl, y s'en torná à la vila per alla hont havia vengut.

*
**

Una vegada vengué à Mallorca un forasté y anuncia un remey per fé torna jovenetes y guapes à ses véyes. Com es de suposa, hey acudiren totes aquelles véyes qu'encara duen fums; y es forasté los fé escriure es nom, llinatge y edat de cada una à un paperet; n'hi va havé que ja tenian setanta, vuytanta y noranta anys, seuse amagá ni un sòls día des séu neixement. Es forasté aplega es paperet, y posantlosé dins sa butxaca, los digué qu'hey tornassen l'endema y los daría es remey.

Encara no havia sortit es sol, quant ses véyes totes satisfetes eran a cas séu salvadó, creguent torná joves; y ¡oh desengañy! el trobaren fet un *dimoni*. llamentantse de qu'una partida de lladres l'havian envestit, y pensantse qu'ets séus billets eran billets de Banch los hi havian robats: però les tranquilisa fentles veure que no hey havia res perdut; los fé escriure un'altre paperet, advertintles que tot consistia amb crema de viu en viu sa més véya, y cada una de ses altres menjá un poch de ses séues cèndres.

Tornaren escriure ses véyes es paperets, però no amb sa llealtat de s'altre vegada, perque ninguna volia essè sa víctima; y quant es forasté examiná es papé, sa més véya va tení anotats vinticinç anys.

—Ara ja han lograt lo que volian. (los digué aquell seño. treguentse es primé papé y confrontantlo amb so segon.) Vosté qu'ahí tema noranta anys avuy no més ne té vinticinç; vosté que'n tenia vuytanta ara no més té devuyt...
Y axí successivament passa llista à totes ses demés y totes se trobaren molt més joves. ¡Elles s'en anaren cul batut y cara alegre!

EPIGRAMA.

—Dassa un xigarro, Tomeu,

Que jò he deixat es fumá... ..

—Lo qu'has deixat, jò heu vaitx clá,
Es fumá d'es tabach téu.

CRIDES.

Don Martí Moncada, missè d'Inca no ha rebut més que dos ó tres números de L'IGNORANCIA des segon trimestre. ¡Y ets altres, tirats en es corréu, que se son fets?

Don Jusèp Rotger, d'Inca, los rebé alternativament amb un altre suscriptó d'es mateix pòble, deguent tots dos haverlos de rebre tots.

Varios suscriptós de Felanitx se queixan de que no los reben tots, lo mateix qu'altres de Binissalèm.

Si haguessem d'estampá totes ses faltes d'es Corréu seria un may acabá.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Sas flòrs s'acopan en no regarlès.*
SEMBLANSES.—1. *En qu'à vegades duen rissos.*

2. *En que ténen bombets.*

3. *En qu'hey ha Camps.*

4. *En qu'hey ha Bòschs.*

TRIANGUL....—*Suissa-Suis-S'uy-S'ú-S.*

CAVILACIÓ....—*Arbós.*

ENDEVINAYA.—*Un corch de jaca.*

GEROGLIFICH.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s'assembla una gatova à una pinta?
2. ¿Y es Bañs de Campos à una botiga de couré?
3. ¿Y un grifó à ua forn?
4. ¿Y una boca à una ròda de màquina?

TRIANGUL DE PARAULES.

.....
.....
.....
.....
.....

Ompli aquestes pichs amb lletres que lletgides diagonalment y de través, digan: sa 1.ª retxa, un gran poeta; sa 2.ª, una gran ciutat; sa 3.ª, un gran such; sa 4.ª, al revés, un gran metal; sa 5.ª una lletra comensament d'un gran títol.

ESCRIBÉ.

XARADA.

Primera y tercera

Es des còs humá;

Però sa *segona*

Qu'à n'es mitx está

No té sentit pròpi

Y n'hi hem de dá.

Si à darrera hey pòses

Una *d* y una *á*

Y un día te negas

Te podrá salvá;

Es *tot* una vila

Qu'está dins es plá.

MESTRE GRINOS.

CAVILACIÓ.

DR. O BARÓ

Compòndre amb aquestes lletres un llinatge.
TRÒNA TRONERA Y TRONAT.

ENDEVINAYA.

Jach defòra de ses cases

No mes meoj un pich cad'añy

Y tot es pá que tu menjas

Jò abans ja l'he rohegat.

(*Ses solucions dissapte qui vé si som vius.*)

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Tinet.—Ses quatre glòses rebudes ténen poca sustancia.

Tienet.—Per publicá lo remès, necessitám tení lo que falta per completá sa relació comensada.

23 JUNY DE 1883

Estampa d'En Pere J. Gelabert.